

Digitális tananyag 10. hét (2021.3.8. – 3.12.)

Kedves Ötödikeim!

Remélem, izgatottan várjátok az új leckéket irodalomból, nyelvtanból és etikából is! Igyekszem érdekes feladatokat adni nektek, hogy örömmel vegyétek elő minden nap a tanulási eszközeiteket! Ha készen vagy a feladataiddal, akkor küldd el nekem őket lefotózva az e-mail címemre (joolilla.fertorakosiskola@gmail.com)! A feladatok fotóját csak e-mailben tudom elfogadni, messengeren nem!

Figyelmesen olvassátok el a feladatokat, ahol szóbeli lecke van, ott tanuljátok is meg, legyetek szívesek! Jó munkát kívánok a feladatokhoz!

Történelem 5. osztály:

március 9. kedd, 50. óra

1. Nézd meg a „A középkori város élete, kereskedelem” című videót:
<https://zanza.tv/tortenelem/kozepkor/kozepkori-varos-elete-kereskedelem>
2. Olvasd el itt a szöveget, amit előbb a felvételen hallhattál:

„Ez itt Budapest, a Múzeum körút íve a Kálvin térnél. Ez pedig Köln, a Rudolfplatz a belső körúton. Két belváros, melyet hatalmas félkörbe zár az úthálózat. Itt, a körutak helyén álltak a középkori városfalak. Amikor a város túlnőtt a falakon, azokat lebontották, de helyük a mai napig megszabja a város kialakítását. Vajon hogyan születtek meg a történelem új képződményei, a középkori városok?

Az ókorban is léteztek városok, melyekben sok ember élt együtt. Ezek az új, középkori városok azonban a kereskedők és a kézművesek független, külön világává váltak. Nem csupán falai választották el a külső világtól, hanem lakóinak gondolkodásmódja is. A kora középkorban kevés város élte túl a hanyatlást. Itáliában és a Földközi-tenger partvidékén a római városok, ha összezsugorodva is, tovább éltek. Barcelona, Marseille, Lisszabon kikötői továbbra is üzemeltek. Az ókorban a városok nagy része az egykori Római Birodalom nyugati részén volt. Jelentőségük számottevően csökkent; sok város elnéptelenedett, némelyik elpusztult. Ezekben a helyeken a városi életet újjá kellett építeni. London, Párizs, Bécs jóval nagyobbra nőtt, mint római elődjük, más városok kicsik maradtak. Gyakran keletkeztek városok telepítéssel vagy tudatos alapítással. Sokszor bővítették a már meglévő várost, mint például a középkori Prágát. Kereskedők püspöki székhelyek, kolostorok vagy várak körül hoztak létre településeket. A kedvező földrajzi fekvés is segítette a városok létrejöttét. Ilyen volt a Regen folyón átvezető híd miatt Regensburg (ejtsd: régenszburg), csakúgy, mint Cambridge (ejtsd: kémbridzs) vagy az ökrök átkelőhelye a patakon: Oxford (ejtsd: okszföd).

A városokban a kereskedők érdekvédelmi szervezeteket, gildéket, majd kommunát hoztak létre, városi önkormányzatot, mely függetlenítette magát a földesúr vagy a püspök hatalma alól. A városok így hamarosan kiváltságokat, mentességeket kaptak. Egy betelepülő jobbágy 1 év és 1 nap után szabaddá lett, nem tartozott többé földesúri hatalom alá. Ezután szabadon rendelkezett ingó és ingatlan vagyonával, felszólalhatott a városi népgyűlésen. A feudális ítélkezés megbízhatatlan módszerei, a lovagi párbaj vagy az istenítélet helyett a városokban írott kereskedelmi jog és szakképzett bírászkodási rendszer jött létre. A várost esküdtekből álló tanács és polgármester irányította. A város az idegen kereskedőket árumegállításra, helybeli árusításra kötelezhette. A középkorban nem voltak milliós városok, de sűrű városhálózat alakult ki kisvárosoktól 10-50 000 fő közötti nagyvárosokon át egészen az óriásvárosnak számító, 200 000 lakosú Párizsig. Európa két leginkább városiasodott vidéke Észak-Itália és Flandria volt.

A város főterén állt a harang- vagy tűztoronnyal magasított városháza, a polgármester és a céhmesterek, kereskedők házai. Ha a város katedrális épített, akkor egy új főteret is létrehozta. A növekedéssel egy időben a régi falakat lebontották. A kapuknál és falakon kívül vendégfogadók, kocsmák álltak. Külön városnegyedekben zajlott a céhes ipari tevékenység. A céhek az adott szakmát pontosan szabályozták, és tiltották a céhen kívüli kontárok tevékenységét. De tiltotta a céhszabályzat a versenyt, a reklámot, a technikai újításokat is, büntették a hamisítást. A mesterek legényeket és inasokat alkalmaztak, a tanulásnak része volt a vándorlás és vizsgamunkaként „remek” elkészítése is.

A városok fellendülésével együtt éledt újjá a kereskedelem is. Genova és Pisa [ejtsd: DZSENOVA, PÍZA] a Földközi-tenger nyugati medencéjében épített ki lerakatokat, kelet felé, a levantei partvidéken Velence. Innen fűszereket, selymet, drágaköveket és egyéb luxuscikkeket hoztak be Európába, és fémárukat, gyapjúszövetet exportáltak. Északon Lübeck és Hamburg szövetségéből jött létre a Hanza, melyhez 200 város csatlakozott az orosz Novgorodtól kezdve Stockholmon vagy a flandriai városokon át egészen Londonig. A prémek, méz, viasz, faáru, a flandriai és angol posztó kereskedelme a Balti-tengeren zajlott. A két nagy kereskedelmi útvonal a szárazföldön, Franciaországon és az Alpok hágóin át kapcsolódott össze. Félúton, Champagne [ejtsd: SAMPÁNY] grófság területén jött létre Európa legfontosabb, egész évben tartó vására. Itt alakult ki az aranypénzeket helyettesítő váltó és a folyószámlára való átutalás, illetve a bankrendszer őse.”

3. Töltsd ki az interaktív feladatokat az Okosdoboz felületén!

<http://www.okosdoboz.hu/feladatsor?id=796>

Történelem 5. osztály:

március 11. csütörtök, 51. óra

1. Olvasd el a tk. 98. oldalát! Válassz ki egy ostromgépet és a jellemzőit írd le a füzetedbe!